

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту і логістики
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

УЗГОДЖЕНО
 Декана ФТМЛ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ Тетяна МОСТЕНСЬКА

_____ Анатолій ПОЛУХІН

«___» _____ 2023 р.

«___» _____ 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»

Освітньо-професійна програма: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
 Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
 Спеціальність: 073 Менеджмент

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	8	120/4,0	36	24	-	60	-	-	диференційований залік - 8с.
Заочна:	8,9	120/ 4,0	8	4	-	108	1 КР – 9с.	-	диференційований залік - 9с.

Індекс: НБ-7-073-2/21-3.14.
 НБ-7-073-2з/21-3.14.

СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 2 з 20	

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-7-073-2/21, № НБ-7-073-2з/21, [№ РБ-7-073-2/22](#), № РБ-7-073-2з/22, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств _____ Валентина ХМИЛЄВСЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», спеціальності 073 «Менеджмент» – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № ___ від «__» _____ 2023р.

Гарант освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» _____ Ельвіра ДАНІЛОВА

Завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств _____ Оксана КИРИЛЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № ___ від «___» _____ 2023 р.

Голова НМРР _____ Ірина ШЕВЧЕНКО

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 3 з 20	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	7
2.1. Зміст навчальної дисципліни	7
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	7
2.3. Тематичний план	11
2.4. Завдання на домашню (контрольну) роботу (ЗФН)	12
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН)	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	15

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 4 з 20	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форми навчання», затверджених наказом ректора від 29.03.2021 № 196/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів теоретичних засад та практичних навичок у сфері управління економічною діяльністю підприємства, зокрема в частині ресурсного забезпечення зовнішньоекономічних операцій; навички, отримані протягом курсу, сприятимуть досягненню комерційних цілей у системі національного та міжнародного підприємництва.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння комплексу категоріального апарату дисципліни із урахуванням міждисциплінарних зв'язків блоків: інформаційно-аналітичних, функціональних, галузевих та міжгалузевих економічних наук;
- формування системи знань щодо теоретичних засад формування ресурсної бази на мікрорівні, зокрема, підприємстві;
- засвоєння базових та специфічних методів та моделей обробки сукупності інформації щодо внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, зокрема, ланцюжків вартості, показників ефективності використання ресурсів підприємства та потенційних контрагентів;
- отримання та глибинне засвоєння питань специфіки управління ресурсами підприємства та різноманітних аспектів його здійснення;
- дослідження форм взаємодії із постачальниками та посередниками економічних ресурсів підприємства;
- дослідження особливостей здійснення планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;
- дослідження специфіки та доцільності здійснення різних форм закупівель;
- дослідження нормативно-правової бази в питаннях постачань продукції;
- вивчення модулю інтегрованих інформаційних систем у забезпечення фінансового, організаційного та технічного забезпечення постачання та управління ресурсами підприємства;
- набуття навичок аналізу прикладного аспекту організації постачання ресурсів на підприємстві, опанування відповідних моделей, інструментів та методів;
- створення підґрунтя для використання здобутих теоретичних знань у практичній діяльності.

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Управління ресорсингом зовнішньоекономічних
операцій»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 19.06-01-2023

стор. 5 з 20

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 6 з 20	

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна (у сукупності з іншими освітніми компонентами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має досягти таких **результатів навчання**:

- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;
- ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;
- ПРН 18. Базові знання та сучасні підходи до здійснення маркетингової, комерційної та операційної діяльності підприємства, вміння проводити моніторинг, аналізувати, контролювати, діагностувати та планувати діяльність підприємства;
- ПРН 19. Знання управлінської термінології, концептуальних засад менеджменту, вміння використовувати сучасні методи управління підприємствами різних форм власності та сфер діяльності;
- ПРН 21. Знання особливостей контрактної діяльності підприємств та специфіки середовища національного і зарубіжних ринків;
- ПРН 22. Вміти виявляти і аналізувати вплив елементів марко- та мікроекономічного середовища на підприємстві – суб'єкті зовнішньоекономічної діяльності;
- ПРН 26. Розуміти різні інструментарії та стратегії, що мають відношення до діагностування та аналізу різних типів управлінських проблем на внутрішньому та зовнішньому ринках.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна (у сукупності з іншими освітніми компонентами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути такі **компетентності**:

- ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 18. Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни;
- ЗК 20. Здатність до аналізу фінансового, матеріального, технічного, кадрового забезпечення процесу діяльності підприємства;

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 7 з 20	

- ЗК 21. Визначення функціональних сфер організації та їх взаємодії (закупівля, виробництво, логістика, маркетинг, фінанси, людські ресурси, організація експортно-імпортних операцій);
- ЗК 22. Здатність організувати і контролювати виконання виробничої програми, та реалізації економічної політики підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та контролю діяльності;
- ЗК 25. Здатність використовувати та дотримуватися національних та міжнародних стандартів, чинних правових норм у своїй професійній діяльності;
- ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації;
- ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації;
- ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- ФК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом;
- ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності;
- ФК 16. Здатність аналізувати економічні, зовнішньоекономічні явища, на основі отриманих теоретичних знань з менеджменту та економіки;
- ФК 17. Здатність робити оцінку зовнішньоекономічної діяльності підприємства і знаходити відповідні шляхи її удосконалення;
- ФК 18. Здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються в економіці та менеджменті;
- ФК 19. Здатність виконувати експерименти незалежно, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати експериментальні дані;
- ФК 20. Здатність розв'язувати широке коло проблем і задач в сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і практичних методів;
- ФК 21. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті економічні та управлінські знання;
- ФК 25. Здатність визначати та аналізувати мікро- і макросередовище для здійснення управлінських функцій менеджера;
- ФК 27. Здатність здійснювати пошук з різних інформаційних джерел, використовувати цю інформацію для прийняття рішень і розробляти їх альтернативні варіанти на основі використання інформаційних систем та комп'ютерних технологій.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій» базується на знаннях таких дисциплін, як:

- 1 семестр: Макроекономіка,

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 8 з 20	

- 2 семестр: Основи управління, Мікроекономіка,
- 3 семестр: Менеджмент,
- 4 семестр: Управління економічною діяльністю підприємства, Прийняття управлінських рішень, Управління міжнародним бізнесом
- 5 семестр: Міжнародні економічні відносини,
- 7 семестр: Зовнішньоекономічна діяльність підприємства та інших.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 9 з 20	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 «Теоретичні засади формування ресурсної бази підприємства» та навчального модуля № 2 «Прикладний вимір організації ресурсного забезпечення економічних операцій підприємства», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Теоретичні засади формування ресурсної бази підприємства»

Інтегровані вимоги модуля № 1: знати основи ресурсної бази підприємства, уміти аналізувати потребу у ресурсах і розподіляти ресурси в умовах невизначеності, аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; визначати перспективи розвитку організації; оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації; здійснювати пошук із залученням різних інформаційних джерел та комп'ютерних технологій, використовувати всю сукупність інформації для розробки альтернативних варіантів та прийняття рішень.

Тема 1. Теоретичні засади ресурсного забезпечення виробничого процесу.

Основи виробничого процесу: предмети, засоби праці та робоча сила. Стислий огляд макромоделі суспільного відтворення. Категорія підприємства-суб'єкта економічної діяльності. Класифікація підприємств. Фактори виробництва, їх сутність та ключові ознаки. Категорія капіталу, його види. Факторні доходи. Технологічна функція та техніко-економічні відносини у господарському механізмі на мікрорівні. Основи формування ресурсної бази підприємства: собівартість виробництва. Галузево-функціональний аналіз видів господарської діяльності. Базова модель виробничої структури підприємств, її функціональні зв'язки. Види виробничих структур підприємств та їх характеристика: виробничий, предметний. Форми власності на фактори виробництва. Ключові форми об'єднань підприємств, їх стисла характеристика.

Тема 2. Управління капіталом підприємства: необоротні фонди.

Матеріально-речовинна основа виробництва. Визначення категорії фонду підприємства. Структура фондів підприємства. Визначення виробничого циклу та обороту. Необоротні фонди. Класифікація основних фондів: за функціональним призначенням, ступенем впливу на засоби праці, структурою власності, функціональним призначенням у виробничому процесі. Структура основних фондів: видова, технологічна, вікова. Методи оцінки вартості основних фондів: натуральна, вартісна. Види вартісної оцінки основних фондів: первісна, відновна, залишкова, ліквідаційна та ринкова; методи їх розрахунку та опис функціональних залежностей показників, характеристика та порівняльний аналіз. Економічна сутність кругообороту основних засобів у виробничому процесі та явище відтворення основних фондів, показники його оцінки та характеристика. Явище зносу основних фондів та його види: фізичний, моральний, функціональний, зовнішній. Прояви морального зносу за формами. Амортизація основних фондів. Форми усунення зносу основних фондів за видами зносу. Категорія амортизації капіталу. Амортизація основних засобів, поняття корисної експлуатації основних засобів та національні нормативи їх граничного споживання у виробничому процесі. Методи нарахування амортизації: рівномірний, прискорений, кумулятивний, залишковий, виробничий; порівняльний аналіз та виявлення недоліків та переваг їх застосування.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 10 з 20	

Тема 3. Управління капіталом підприємства: оборотні фонди.

Економічна сутність оборотних фондів. Оборотні кошти та цикл їх обороту. Склад і структура оборотних фондів підприємства: виробничі запаси, напівфабрикати власного виготовлення, незавершене будівництво, витрати майбутніх періодів. Фонди обігу: грошові кошти, кошти в розрахунках, готова продукція на складах, відвантажена неоплачена продукція. Виробничі засоби підприємства. Джерела формування виробничих засобів. Нормовані грошові кошти. Ненормовані грошові кошти: дебіторська заборгованість, касові залишки та ін. Нормування оборотних засобів та їх методи: прямого рахунку, аналітичний, коефіцієнтний, економіко-математичний, їх характеристика. Часткове нормування оборотних засобів. Нормування запасів оборотних засобів. Види та характеристика запасів оборотних засобів: транспортних, підготовчих, технологічних, поточних складських і страхових. Показники використання оборотних засобів: тривалість обороту, коефіцієнт оборотності, коефіцієнт завантаження оборотних засобів. Розрахунок рентабельності оборотних засобів. Відносне вивільнення оборотних коштів. Шляхи прискорення оборотності оборотних засобів.

Тема 4. Управління трудовими ресурсами підприємства.

Економічна категорія праці та її детермінанти. Сутність управління персоналом підприємства. Трудовий потенціал підприємства. Кадрове забезпечення діяльності підприємства. Вертикальна та горизонтальна класифікації персоналу підприємства: за глибиною спеціалізації, професійним та спеціальним спрямуванням, за функціональним призначенням відносно основного виду діяльності, за ступенем підпорядкування, типом розумового відтворення процесів, профілем навантаження. Поняття структури персоналу. Кадрова політика підприємства. Оцінка персоналу: визначення, види та напрями. Види утримань з факторного доходу праці: податки та збори, особливості нарахування. Економічна категорія продуктивності праці. Економічні ефекти доходу та заміщення праці.

Тема 5. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства.

Економічна категорія інформації та знання. Інформація як фактор виробництва. Інформаційні системи та інформаційні технології. Основні поняття інформаційних систем в управлінні підприємством. Етапи розвитку інформаційних систем в управлінні. Загальна схема функціонування інформаційних систем в управлінні. Вертикально інтегрована структура інформаційних систем за рівнем управління. Організаційно-економічний механізм впровадження інформаційних систем підприємства. Функції та структура інформаційних систем управління. Загальна структура інформаційних систем. Класифікація інформаційного забезпечення за носіями інформації. Класифікація інформаційного забезпечення процесу управління підприємством. Структура сучасних інформаційних технологій. Інформаційний процес управління з точки зору сучасних інформаційних технологій.

Тема 6. Управління витратами підприємства.

Управління витратами підприємства. Структура та сутність поточних витрат підприємства. Кошторис виробництва. Управління доходами підприємства. Звичайний та надзвичайний виробничі режими діяльності підприємства. Формування доходу за видами економічної діяльності: операційної, фінансової, інвестиційної. Методи розрахунку доходу від реалізації продукції: касовий, нарахувань. Інші операційні доходи. Визначення категорії прибутку, його характеристики. Особливості формування прибутку підприємства в ринкових умовах. Класифікація видів прибутку. Економічна категорія собівартості виробництва продукту. Класифікація собівартості. Розрахунок собівартості продукції: параметричний, нормативний та розрахунково-аналітичний методи. Методи визначення собівартості: кошторисний, підсумовування, пофакторний. Точка беззбитковості. Особливості розрахунку собівартості

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 11 з 20	

транспортної продукції.

Модуль № 2. «Прикладний вимір організації ресурсного забезпечення економічних операцій підприємства».

Інтегровані вимоги модуля № 2: знати методики розрахунку потреби у матеріальних та нематеріальних ресурсах, уміти застосовувати інформаційні системи і Ексель для планування потреби у ресурсах, обирати та використовувати сучасний інструментарій дослідження; створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення; розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності; формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички; робити оцінку економічної діяльності підприємства і знаходити оптимальні шляхи її удосконалення; незалежно виконувати експерименти а також критично описувати, аналізувати та оцінювати експериментальні дані.

Тема 1. Організація системи постачання ресурсів на підприємстві.

Класифікація та стисла характеристика матеріально-сировинної бази підприємства з точки зору логістичного процесу. Сутність логістичний підходу до управління постачанням ресурсів. Функціональні цілі організації постачання ресурсів. Логістична політика постачання та критерії її формування. Основні концепції логістики постачання: глобального джерела постачання, єдиного постачальника, модульного джерела постачання, постачання точно в термін, управління ланцюгами постачань: їх виклад та моделі функціонування. Організація процесу постачання матеріальних ресурсів. Характеристика етапів процесу постачання матеріальних ресурсів.

Тема 2. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Ідентифікація потреб у матеріальних ресурсах підприємства. Концепції побудови системи постачань: виштовхуюча, витягуюча, збалансована: виклад їх моделей, розкриття взаємозв'язків між елементами, практичний огляд системи планування на різних рівнях. Переваги та недоліки систем постачання. Планування потреби в матеріальних ресурсах на підприємстві. Визначення планування матеріально-технічного забезпечення виробництва. Системний та ін. підходи планування МТЗ виробництва. Основні функції МТЗ виробництва. Адміністративні підрозділи та штатна структура МТЗ підприємства. Визначення потреби в матеріальних ресурсах. Методи визначення потреб в матеріальних ресурсах підприємства. Типи потреб: первинна, вторинна, третинна. Брутто-потреба. Нетто-потреба. Основні показники плану МТЗ та методи їх розрахунку. Задача МОВ. Критерій оптимальності вирішення задачі МОВ. Витрати на закупівлю сировини. Витрати на власне виробництво сировини. Принцип вирішення проблеми МОВ.

Тема 3. Управління закупівлями матеріальних ресурсів.

Форми постачання матеріальних ресурсів: транзитна, складська; випадки застосування, переваги та недоліки. Види постачань ресурсів та їх характеристики: децентралізована, централізована. Техніко-економічне обґрунтування вибору форми постачання матеріальних ресурсів. Методи закупівель: оптові, регулярні закупівлі дрібними партіями, за потреби; характеристики методів, переваги та недоліки застосування. Методи забезпечення підприємства матеріалами: на підставі замовлень, на підставі планових завдань, на підставі очікуваного споживання. Визначення економічного обсягу замовлення. Партія замовлення. Методика визначення економічного розміру партії замовлення. Вартість поповнення та її структура. Вартість зберігання запасів. Сумарні витрати на здійснення закупівель та їх обчислення. Економічний обсяг замовлення. Сутність моделі Уілсона. Критерії моделі: періодичність постачання, кількість постачань за період. Точка замовлення. Графік витрат на управління

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 12 з 20	

закупками. Графік циклів зміни запасів у моделі Уілсона. Умови застосування моделі Уілсона. Обмеження для моделі Уілсона.

Тема 4. Методи організації роботи із постачальниками.

Фактори, що впливають на вибір постачальника. Типи ринків закупівель. Алгоритм вибору постачальника матеріальних ресурсів. Етапи вирішення завдання вибору постачальника. Пошук потенційних постачальників. Багатокритеріальний аналіз потенційних постачальників. Конкурсні торги (тендерні закупівлі). Тендерна документація. Формування пулу тендерних пропозицій. Тендерний комітет. Письмові переговори між постачальником і споживачем. Тверда оферта. Вільна оферта. Методи оцінки постачальників: ідеального постачальника, матричний, визначення рейтингу постачальника, експертний, АВС-аналізу. Основні принципи відносин із постачальниками: партнерські, опортуністичні: переваги та недоліки, доцільність застосування. Створення закупівельних консорціумів. Схема роботи при створенні єдиної закупівельної фірми. Схема отримання переваги при об'єднанні в закупівельну фірму. Фактори, що визначають успіх закупівельного консорціуму.

Тема 5. Правові основи здійснення закупівель ресурсів.

Правове регулювання договірних відносин при постачанні. Договір поставки. Предмет поставки. Принципи консесуальності, двосторонності та оплатності договору поставки. Параметри договору поставки: момент укладення договору, визначення кількості належних до поставки товарів, Асортимент (номенклатура) товару, якість продукції, терміни поставки, ціна поставки, комплектність товару, стандарти маркування продукції. Обов'язки постачальника. Обов'язки покупця. Порушеннями сторонами умов договору. Нарахування збитків та неустойки. Комерційні документи. Комерційний рахунок. Рахунок-фактура. Рахунок-специфікація. Попередній рахунок. Проформа-рахунок. Технічна документація. Пакувальний лист. Гарантійне зобов'язання або гарантійний лист. Протокол випробувань. Дозвіл на відвантаження. Документи з підготовки товару до відвантаження. Заявка на фрахтування. Заявка на свідоцтво про огляд. Свідоцтво про огляд. Інструкція з маркування. Інструкція з відправки. Доручення на відвантаження. Повідомлення про готовність до відправки. Повідомлення про відправку. Повідомлення про розподіл документів. Дозвіл на постачання. Наряд на вивезення зі складу. Наряд на внутрішнє транспортування. Таблиця фактурування. Експортна, імпортна ліцензія.

Тема 6. Інтегровані інформаційні системи управління ресурсами підприємства авіаційного комплексу.

Інтегровані ICM, орієнтовані на внутрішнє середовище підприємства. Загальні інформаційні потоки в масштабах підприємства. Концепція ERP – системи. Функціональний аналіз інформаційної ERP методології: функції системи MRP II, повний набір фінансових функцій, надання комплексу звітів, автоматизація продажів, управління якістю, надання сервісу, управління персоналом, інженерна, продажу і логістики. Систематизація методології інформаційних систем класу ERP: групи: управління виробництвом, управління бізнесом. Функціональні підсистеми інформаційної системи ERP. Спрощена схема логістичного ланцюга у системі ERP. Загальні функціональні рівні підсистеми управління фінансами ERP. Схема руху коштів в системі ERP. Модифіковані системи ERP: ERP II, MRP. Інтегровані інформаційні системи, орієнтовані на зовнішнє середовище підприємства. Відображення елементів функціонального життєвого циклу продукції у інформаційних системах. Концепція інформаційної системи CSRP. Концепція CSRP підтримки функціонального життєвого циклу товару. Інтеграція та синхронізація інформації про покупця з основними функціями підприємства за допомогою CSRP – системи. Особливості застосування сучасних інформаційних систем у ресурсному забезпеченні підприємств авіаційного комплексу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 13 з 20	

2.3. Тематичний план

№.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практичні	СРС	Усього	Лекції	Практичні	СРС
8 семестр									
Модуль № 1 «Теоретичні засади формування ресурсної бази підприємства»									
1.1.	Теоретичні засади ресурсного забезпечення виробничого процесу	6	2	-	4	4	2	-	2
1.2.	Управління капіталом підприємства: необоротні фонди	10	2 2	2	4	4	2	-	2
1.3.	Управління капіталом підприємства: оборотні фонди	10	2 2	2	4	3	-	-	3
1.4.	Управління трудовими ресурсами підприємства	10	2 2	2	4	4	-	-	4
1.5.	Інформаційне забезпечення діяльності підприємства	8	2	2	4	3	-	-	3
1.6.	Управління витратами підприємства	8	2	2	4	4	-	-	4
1.7.	Модульна контрольна робота № 1	8	-	2	6	-	-	-	-
1.8.	Виконання домашньої (контрольної) роботи (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
	Усього за модулем № 1	60	18	12	30	30	4	-	26
Модуль № 2 «Прикладний вимір організації ресурсного забезпечення економічних операцій підприємства».									
2.1.	Організація системи постачання ресурсів на підприємстві	10	2	2	4	15	2	2	11
2.2.	Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства	8	2	2	4	15	2	2	11
2.3.	Управління закупівлями матеріальних ресурсів	8	2 2	2	4	11	-	-	11
2.4.	Методи організації роботи із постачальниками	8	2	2	4	11	-	-	11
2.5.	Правові основи здійснення закупівель ресурсів	8	2	2	4	11	-	-	11
2.6.	Інтегровані інформаційні системи управління ресурсами підприємства	10	2 2	2	4	11	-	-	11
2.7.	Модульна контрольна робота № 2	8	2	-	6	-	-	-	-
2.8.	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	16	-	-	16

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 14 з 20	

Усього за модулем № 2	60	18	12	30	90	4	4	82
Усього за 8 семестр	120	36	24	60	30	4	-	26
Усього за 9 семестр	-	-	-	-	90	4	4	82
Усього за навчальною дисципліною	120	36	24	60	120	8	4	108

2.4. Завдання на домашню (контрольну) роботу (ЗФН).

Домашня контрольна роботи (ЗФН) з дисципліни виконується у дев'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Виконання домашньої (контрольної) роботи (ЗФН) здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до запропонованих викладачами кафедри тем.

Час, потрібний для виконання домашньої та контрольної робіт (ЗФН) складає 8 годин на кожну.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН) розробляються провідними викладачами та затверджуються на засіданні кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Методами навчання дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій» є способи спільної діяльності та спілкування викладача і студентів, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються такі методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація, кейс, презентація), практичні (рішення задач, ділові ігри, мозкова атака).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації та здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача та методи самостійної роботи студентів;
- методи стимулювання та мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій, створення ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явлення вимог і метод заохочення;
- методи контролю та самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального, тематичного і систематичного контролю.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 15 з 20	

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Гавриш І. П. Інформаційні ресурси: навчально-методичний посібник – Х.: Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2021. – 52 с.
- 3.2.2. Жук О.П. Управління людськими ресурсами : навч. посібник. Львів: Видавець ФОП Марченко Т.В., - 2021. - 338 с.
- 3.2.3. Квасній Л.Г. Управління інформаційним ресурсами. Тексти лекцій. Дрогобич: ПОСВІТ. - 2021. - 52 с
- 3.2.4. Кібанов А.П., Шушпанов Д.Г. Управління трудовими ресурсами. К.: Видавничий Дім «Юридична книга», - 2019. - 358 с.
- 3.2.5. Кучіна С. Е. Управління ресурсами підприємства : навч. посіб. / С. Е. Кучіна, О. М. Кітченко, С. В. Чернобровкіна – Харків : НТУ «ХП», 2021. – 227 с.
- 3.2.6. Мірошніченко О.Ю., Ревуцька Н.В., Гончарова О.М. Управління ресурсами підприємства: Навчальний посібник. – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 217 с.
- 3.2.7. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади /О.Кириленко, Б.Малиняк, В.Письменний, В.Русін/ Асоціація міст України – К., ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», Вид. друге, перероб. і доп. - 2021. – 396 с.
- 3.2.8. Управління ресурсами підприємства: Навч. посіб./ Під ред. Ю.М. Воробйова, Б.І. Холода – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.

Допоміжна література

- 3.2.9. Верхоглядова Н.І., Письменна О.Б. Класифікація ресурсів та її значення для управління ресурсозбереженням. // Інвестиції: практика та досвід. - К.: 2015. - № 16. - С. 27-31.
- 3.2.10. Гайдук І. О. Класифікація фінансових ресурсів підприємства // Науковий вісник. – К.: 2005. – № 15 (3). – С. 204–208.
- 3.2.11. Лозова О.В. Управління ресурсами компанії в проектах. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. - 2018.- № 5 (90). - С. 67-71.
- 3.2.12. Мельник А. Управління ресурсами території в контексті європейської та національної політики регіонального розвитку // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - № 3. 2018. С. 7-21.
- 3.2.13. Новицький В.Є. Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: Навч. посіб. – К.: НАУ, 2004. – 268 с.
- 3.2.14. Петрова, І. Л. Стратегічне управління людськими ресурсами : навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2013. - 466 с.
- 3.2.15. Ревенко Н. Г. Управління ресурсами промислових підприємств в умовах перехідного періоду: Монографія – К.: Ред. “Бюл. Вищ. Атестац. Коміс. України”, 2000. – 256 с.
- 3.2.16. Управління ресурсами підприємства: монографія / за заг. ред. к.е.н., проф. Г. О. Швиданенко. - К.: КНЕУ, 2014. - 418 с.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 16 з 20	

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.2.17. Горшков М.А. Методи та механізми управління ресурсами територіальної громади. // Ефективна економіка. - № 10. - 2019.

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/80.pdf

3.2.18. Матеріальні ресурси // Енциклопедія сучасної України. – <https://esu.com.ua/article-66969>

3.2.19. Рябцев Г.Л. Ресурси державної політики: класифікація та використання. // Державне управління: удосконалення та розвиток. - № 8. - 2014.

<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=844>

3.2.20. Фінансові ресурси. Державна служба фінансового моніторингу України. <https://fiu.gov.ua/pages/pro-sluzhbu/zagalnividomosti/finansovi-resursi>

3.2.21. Coursera: Національний авіаційний університет Learning <https://www.coursera.org/programs/natsional-nii-aviatsiinii-universitet-learning-program-spwcq?currentTab=CATALOG>

3.2.22. Journal of Resources and Ecology. Official site - <https://bioone.org/journals/journal-of-resources-and-ecology>

3.2.23. Journal of Human Resource Management. Official site - <https://www.jhrm.eu>

3.2.24. Information Resources Management Journal (IRMJ). Official site - <https://www.igi-global.com/journal/information-resources-management-journal/1073>

3.2.25. UA UdeMy: Міністерство освіти і науки України - <https://ua.udemy.com/organization/home>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 17 з 20	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється у балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1	8 семестр	
Виконання завдань на практичних заняттях	$6 \text{ б} \times 6 = 36$	-
Виконання тестових завдань	$4 \text{ б} \times 1 = 4$	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 1 студент має набрати до</i>	24	-
Виконання модульної контрольної роботи № 1	10	-
Усього за модулем № 1	50	-
Модуль № 2	8 семестр	9 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	$5 \text{ б} \times 6 = 30$	$20 \text{ б} \times 2 = 40$
Виконання тестових завдань	$5 \text{ б} \times 2 = 10$	$5 \text{ б} \times 2 = 10$
Виконання та захист домашньої (контрольної) роботи ЗФН	-	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 2 студент має набрати до</i>	24	-
Виконання модульної контрольної роботи № 2	10	-
Підсумкова контрольна робота (ЗФН)	-	30
Усього за модулем № 2	50	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом року.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконання навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки), наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковий семестровий

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 18 з 20	

рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління ресурсингом зовнішньоекономічних операцій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
		стор. 19 з 20	

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02–02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02–04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02–03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02–32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Управління ресорсингом зовнішньоекономічних
операцій»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 19.06-01-2023

стор. 20 з 20

Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				